

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Departament Porządku i Bezpieczeństwa Wewnętrznego

KPB – 4101-01-02/2013
P/13/100

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/13/100 – Działania Policji na rzecz bezpieczeństwa obywateli w ruchu drogowym.
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Departament Porządku i Bezpieczeństwa Wewnętrznego.
Kontrolerzy	Kontrolę przeprowadzili, na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy o Najwyższej Izbie Kontroli ¹ , dalej zwanej również „ustawą o NIK”: 1. Mariusz Perzyna - specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr 84546 z 17 maja 2013 r. 2. Adam Zakrzewski – główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr 84547 z 17 maja 2013 r. (dowód: akta kontroli str. 1 – 4)
Jednostka kontrolowana	Centrum Szkolenia Policji w Legionowie, ul. Zegrzyńska 121, kod pocztowy 05-119 Legionowo, nr statystyczny 011968687, w dalszej części niniejszego wystąpienia zwane również „CSP” lub „Centrum”. (dowód: akta kontroli str. 13)
Kierownik jednostki kontrolowanej	Komendantem Centrum Szkolenia Policji w Legionowie, dalej zwanym również „Komendantem”, jest od dnia 04 listopada 2010 r. insp. dr Roman Stawicki. (dowód: akta kontroli str. 18)

II. Ocena kontrolowanej działalności

Najwyższa Izba Kontroli ocenia² pozytywnie, mimo stwierdzonych nieprawidłowości, działania Komendanta Centrum Szkolenia Policji w Legionowie na rzecz bezpieczeństwa obywateli w ruchu drogowym, w okresie objętym kontrolą³.

Uzasadnienie
oceny ogólnej

Ocenę pozytywną uzasadniają w szczególności:

- realizacja kursów specjalistycznych w zakresie ruchu drogowego RD, zgodnie z wytycznymi Komendy Głównej Policji (KGP);
- utrzymywanie i wykorzystywanie bazy, sprzętu i wyposażenia umożliwiającego realizację szkoleń w zakresie ruchu drogowego;
- prowadzenie badań merytorycznej wartości programów szkolenia w zakresie ruchu drogowego.

Stwierdzone w toku kontroli nieprawidłowości polegały na nierealizowaniu przez Centrum:

- badań naukowych bądź prac rozwojowych, dotyczących w szczególności genezy wypadków drogowych, sposobów przeciwdziałania im, bezpiecznej infrastruktury drogowej i prawidłowej organizacji ruchu drogowego;
 - badań naukowych bądź prac rozwojowych w zakresie sposobu (taktyki) wykonywania zadań przez policjantów ruchu drogowego,
- pomimo, że należało to do zadań Centrum.

¹ Ustawa z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli (Dz. U. z 2012 r. poz. 82 ze zm.).

² Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna.

³ Kontrolą objęto okres 2012 – 2013 (I półrocze) oraz działania wcześniejsze i późniejsze w zakresie, w jakim ich badanie było niezbędne dla realizacji kontroli.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Przygotowanie koncepcyjne, organizacyjno-kadrowe i techniczne CSP do wsparcia działań Policji na rzecz bezpieczeństwa w ruchu drogowym

Centrum Szkolenia Policji w Legionowie, w tym Zakład Ruchu Drogowego, funkcjonuje w oparciu o art. 4 ust. 3 pkt 1 ustawy o Policji⁴, zarządzenie nr 208 Komendanta Głównego Policji z dnia 28 lutego 2007 r. w sprawie nadania statutu Centrum Szkolenia Policji w Legionowie⁵ oraz zarządzenie nr 1041 Komendanta Głównego Policji w sprawie organizacji i zakresu działania komend, komisariatów i innych jednostek organizacyjnych Policji⁶. Nadzór nad działalnością Centrum sprawuje Komendant Główny Policji.

1.1. Zadania i funkcjonowanie Centrum Szkolenia Policji, w tym Zakładu Ruchu Drogowego

*Opis stanu
faktycznego*

Zgodnie z § 6 ust. 1 statutu Centrum Szkolenia Policji przedmiotem działalności Centrum, w tym działalności podstawowej, jest szkolenie i doskonalenie zawodowe policjantów i pracowników Policji.

Komendant Centrum Szkolenia Policji w Legionowie nadał Regulamin Centrum Szkolenia Policji dnia 24 listopada 2009 r., w którym określono m.in. niżej przedstawiony zakres zadań Zakładu Ruchu Drogowego (ZRD). Do zadań ZRD należy w szczególności przekazywanie wiedzy i kształcenie umiejętności z zakresu:

- stosowania prawa o ruchu drogowym,
- taktyki pracy policjanta ruchu drogowego,
- techniki samochodowej,
- doskonalenia techniki jazdy samochodem i motocyklem,
- organizowanie i realizowanie procesu dydaktyczno-wychowawczego,
- udział w tworzeniu koncepcji programowych i projektów programów szkolenia oraz programów nauczania,
- udział w tworzeniu bazy dydaktycznej,
- prowadzenie działalności badawczej i badań naukowych, samodzielnie lub we współpracy z jednostkami organizacyjnymi Policji i innymi instytucjami,
- wdrażanie nowych form i metod nauczania.

(dowód: akta kontroli str. 20 – 41)

1.2. Organizacja szkolenia i doskonalenia zawodowego funkcjonariuszy pionu ruchu drogowego

*Opis stanu
faktycznego*

Zasady organizacji szkolenia zawodowego podstawowego oraz doskonalenia zawodowego centralnego regulowane są przepisami rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji w sprawie szczegółowych warunków odbywania szkoleń zawodowych oraz doskonalenia zawodowego w Policji⁷. Zadania Centrum Szkolenia Policji związane z organizacją szkolenia zawodowego podstawowego oraz doskonalenia zawodowego centralnego wynikały z przepisów § 18 ust. 1 cytowanego rozporządzenia i obejmowały:

- wyznaczenie limitu miejsc dla poszczególnych komend wojewódzkich (Stołecznej) Policji, Wyższej Szkoły Policji, szkół policyjnych oraz biur lub równorzędnych komórek

⁴ Ustawa z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. z 2011 r., Nr 287, poz. 1687 ze zm.).

⁵ Zarządzenie nr 208 Komendanta Głównego Policji z dnia 28 lutego 2007 r. w sprawie nadania statutu Centrum Szkolenia Policji w Legionowie (Dz. Urz. KGP z 2007 r. Nr 4, poz. 39).

⁶ Zarządzenie nr 1041 Komendanta Głównego Policji z dnia 28 września 2007 r. w sprawie szczegółowych zasad organizacji i zakresu działania komend, komisariatów i innych jednostek organizacyjnych Policji (Dz. Urz. z 2007 r. Nr 18, poz. 135, ze zm.).

⁷ Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 19 czerwca 2007 r. w sprawie szczegółowych warunków odbywania szkoleń zawodowych oraz doskonalenia zawodowego w Policji (Dz. U. Nr 126, poz. 877 ze zm.).

organizacyjnych KGP;

- określenie terminu rozpoczęcia i zakończenia szkolenia/doskonalenia centralnego;
- wyznaczenie komisji prowadzącej postępowanie kwalifikacyjne;
- przeprowadzenie postępowania kwalifikacyjnego;
- opracowanie planu zajęć;
- założenie i prowadzenie dokumentacji szkoleń/doskonałeń zawodowych.

Zgodnie z § 19 ust. 1 rozporządzenia, limity miejsc oraz termin rozpoczęcia i zakończenia szkolenia określa kierownik komórki organizacyjnej właściwej w sprawach szkolenia KGP. W okresie objętym kontrolą byli to: dyrektor Biura Kadr i Szkolenia - w okresie do 16 kwietnia 2013 r.⁸ oraz dyrektor Gabinetu Komendanta Głównego Policji - w okresie od 17 kwietnia 2013 r.⁹

Zgodnie z przepisami rozporządzenia, szkolenia i doskonalenie zawodowe centralne prowadzone są na podstawie rocznego planu szkoleń oraz rocznego planu doskonalenia centralnego jednostki szkoleniowej, w uzgodnieniu z kierownikiem komórki organizacyjnej właściwej w sprawach szkolenia KGP. Roczny plan szkoleń oraz doskonalenia centralnego sporządza Komendant Centrum Szkolenia Policji z uwzględnieniem, przekazanych przez kierownika komórki organizacyjnej właściwej w sprawach szkolenia KGP, zsumowanych potrzeb szkoleniowych oraz możliwości jednostki szkoleniowej w zakresie organizowania i prowadzenia szkoleń/doskonałeń zawodowych.

Plan szkoleń oraz plan doskonalenia centralnego podlega zatwierdzeniu przez kierownika komórki organizacyjnej właściwej w sprawach szkolenia KGP.

Zgodnie z uregulowaniami przytoczonego rozporządzenia bezpośrednio po przyjęciu do służby każdego policjanta kieruje się na szkolenie zawodowe podstawowe. W ramach szkolenia zawodowego podstawowego policjanci przygotowywani są do wykonywania podstawowych zadań służbowych na stanowiskach, na których wymagane są kwalifikacje zawodowe podstawowe.

Za organizację procesu dydaktycznego związanego z rozpoczęciem, przebiegiem i zakończeniem szkolenia/doskonalenia zawodowego centralnego odpowiedzialny jest Wydział Metodyki i Organizacji Szkolenia Centrum Szkolenia Policji.

Nadzór merytoryczny nad realizacją treści programowych z zakresu ruchu drogowego pełni kierownik Zakładu Ruchu Drogowego Centrum Szkolenia Policji.

(dowód: akta kontroli str. 42 – 47)

1.3. Opracowywanie, zlecanie bądź wykorzystywanie badań naukowych, prac rozwojowych bądź usług badawczych, w szczególności dotyczących genezy wypadków drogowych, sposobów przeciwdziałania im, bezpiecznej infrastruktury drogowej i prawidłowej organizacji ruchu drogowego

Opis stanu faktycznego

Centrum Szkolenia Policji, w tym ZRD, nie prowadziło badań naukowych, prac rozwojowych bądź usług badawczych dotyczących genezy wypadków drogowych, sposobów przeciwdziałania im, bezpiecznej infrastruktury drogowej i prawidłowej organizacji ruchu drogowego.

Z wyjaśnień Komendanta wynikało, że brak prowadzenia powyższych działań spowodowany był brakiem środków na realizację tych przedsięwzięć. Ponadto Centrum nie pozyskuje funduszy pomocowych w ramach programów wspomagających badania naukowe, gdyż

⁸ Na mocy § 20 ust. 1 pkt 5 zarządzenia Nr 749 Komendanta Głównego Policji z dnia 27 maja 2010 r. w sprawie regulaminu Komendy Głównej Policji (Dz. Urz. KGP Nr 6, poz. 20 ze zm.).

⁹ Na mocy § 22 ust. 1 i ust 2 pkt 20 i 22 zarządzenia Nr 8 Komendanta Głównego Policji z dnia 15 marca 2013 r. w sprawie regulaminu Komendy Głównej Policji (Dz. Urz. KGP z 2013 r., poz. 25).

pomoc ta skierowana jest do beneficjentów posiadających osobowość prawną.

Jedynym z przedsięwzięć o charakterze naukowym, realizowanym w CSP, jest redagowanie i wydawanie „Kwartalnika Policyjnego CSP” oraz opracowywanie materiałów dydaktycznych. Ponadto policjanci Zakładu Ruchu Drogowego CSP brali udział w licznych konferencjach i spotkaniach naukowych dotyczących poprawy bezpieczeństwa w ruchu drogowym, jak również uczestniczyli w pracach dotyczących projektu rozwojowego *Symulator kierowania pojazdami uprzywilejowanymi podczas działań typowych i ekstremalnych* w Wyższej Szkole Policji w Szczytnie.

W 2012 r. Centrum zainicjowało współpracę w ramach programu Leonardo da Vinci „Bezpieczeństwo na autostradach i drogach szybkiego ruchu” występując do 6 państw: Czech, Litwy, Cypru, Hiszpanii, Słowacji i Irlandii. Projekt nie został zrealizowany z uwagi na brak zainteresowania ze strony tych państw.

Wykładowcy Zakładu Ruchu Drogowego Centrum na bieżąco wykorzystywali, sporządzane przez Biuro Ruchu Drogowego KGP informacje miesięczne o stanie bezpieczeństwa ruchu drogowego podczas realizacji zajęć programowych.

Ponadto policjanci Zakładu Ruchu Drogowego byli angażowani m.in. w organizację ogólnopolskiego finału konkursu „Policjant ruchu drogowego”. Centrum Szkolenia Policji w ciągu ostatnich 10 lat 9 razy było jego gospodarzem. Ideą konkursu „Policjant Ruchu Drogowego” jest przyczynianie się do zwiększania wiedzy i umiejętności zawodowych policjantów.

(dowód: akta kontroli str. 81, 307 – 312)

1.4. Opracowywanie, zlecanie bądź wykorzystywanie badań naukowych, prac rozwojowych bądź usług badawczych w zakresie sposobu (taktyki) wykonywania zadań przez policjantów ruchu drogowego.

Centrum Szkolenia Policji w tym ZRD nie opracowywało, nie zlecało oraz nie wykorzystywało badań naukowych, prac rozwojowych bądź badawczych w zakresie sposobu (taktyki) wykonywania zadań przez policjantów ruchu drogowego.

Z wyjaśnień Komendanta wynikało, że było to spowodowane brakiem środków na realizację powyższych badań, ponadto w związku z dużym zapotrzebowaniem na organizację kursów specjalistycznych w zakresie ruchu drogowego oraz szkolenia zawodowego podstawowego, Centrum skupiało się przede wszystkim na realizacji podstawowych zadań szkoły.

(dowód: akta kontroli str. 81, 307 – 312)

1.5. Stan organizacyjno-kadrowy CSP, w szczególności ZRD

Liczebność i poziom naukowy kadry wykładowczej CSP

Opis stanu
faktycznego

Na dzień 30 czerwca 2013 r. kadra wykładowcza Centrum Szkolenia Policji w Legionowie liczyła ogółem 177 osób, w tym 175 osób zatrudnionych na stanowiskach policyjnych oraz 2 osoby zatrudnione na stanowiskach pracowniczych.

Kadrę wykładowczą Centrum stanowili: kadra kierownicza – 13 osób, kadra wykładowcza – 111 osób, w tym 2 z tytułem naukowym doktora, oraz kadra instruktorska – 53 osoby.

Zakład Ruchu Drogowego był jedną z dziewięciu komórek organizacyjnych wchodzących w skład pionu dydaktycznego Centrum Szkolenia Policji.

Wykładowcy ZRD szkolili policjantów na następujących kursach:

- kurs specjalistyczny dla policjantów ruchu drogowego (RD),
- kurs specjalistyczny w zakresie kierowania motocyklem szosowym (TJM),
- kurs specjalistyczny w zakresie doskonalenia techniki jazdy samochodem (TJS),
- kurs specjalistyczny w zakresie obsługi videorejestratorów wykroczeń (VR),

- kurs specjalistyczny w zakresie kontroli tachografów cyfrowych (T),
- szkolenie specjalistyczne dla policjantów-ekspertów pełniących służbę w kontyngentach policyjnych (KPE),
- szkolenie zawodowe podstawowe policjantów (SZP),

Stan etatowy jak i stan zatrudnienia na dzień na 30 czerwca 2013 r. Zakładu Ruchu Drogowego liczył łącznie 29 osób, co stanowiło 16,4% ogółu kadry wykładowczej Centrum.

Poziom naukowy kadry ZRD przedstawiał się następująco:

- kadra kierownicza – 2 osoby z tytułem magistra
- kadra wykładowcza – 13 osób z tytułem magistra, 1 - licencjata i 1 - z wykształceniem średnim,
- kadra instruktorska – 3 osoby z tytułem magistra, 2 - licencjata i 7 - z wykształceniem średnim.

(dowód: akta kontroli str. 82 – 161)

Fluktuacja kadr Zakładu Ruchu Drogowego

W okresie objętym kontrolą w ZRD miały miejsce następujące zmiany:

w 2012 r.:

- 3 policjantów zwolniono ze służby w Policji w związku z nabyciem uprawnień emerytalnych,
- 3 policjantów przeniesiono do CSP z innych jednostek organizacyjnych Policji,
- 1 policjanta przeniesiono z CSP do dalszego pełnienia służby w innej jednostce Policji.

W 2013 r. nie było żadnych zmian kadrowych w Zakładzie Ruchu Drogowego.

(dowód: akta kontroli str. 83)

Możliwości zwiększenia liczby szkoleń w zakresie RD

Plan doskonalenia centralnego, z 8 grudnia 2011 r., przewidywał na 2012 r. tylko 3 edycje kursu specjalistycznego w zakresie ruchu drogowego (RD) - dla 162 policjantów.

Na ograniczenie możliwości realizacji kursów w zakresie ruchu drogowego w 2012 r. zasadniczy wpływ miało wyłączenie bazy szkoleniowej na czas trwania Turnieju Finałowego ME w piłce nożnej UEFA EURO 2012.

Zgodnie z Planem doskonalenia centralnego z 10 grudnia 2012 r., na I połowę 2013 r.¹⁰ zaplanowano 5 edycji kursu specjalistycznego w zakresie ruchu drogowego (RD) dla 224 policjantów.

Na ograniczone możliwości realizacji kursów w zakresie ruchu drogowego (RD) zasadniczy wpływ miały szkolenia zawodowe podstawowe, realizowane zgodnie z terminami i limitami przyjęć do służby w Policji określonymi przez Komendanta Głównego Policji. Ponadto, począwszy od 1 sierpnia 2013 r., rozpoczęto planowy remont bloku internatowego, co wiązało się z wyłączeniem z bazy kwaterunkowej 357 miejsc.

Centrum Szkolenia Policji w Legionowie przesłało w styczniu i lutym 2013 r. do Biura Kadr i Szkolenia KGP propozycje rozwiązań w sprawie zwiększenia liczby edycji kursu specjalistycznego w zakresie ruchu drogowego. Centrum wskazało, że możliwe jest przeprowadzenie 11 edycji kursu specjalistycznego w zakresie ruchu drogowego (RD) dla 544 policjantów, wobec czego stopień zaspokojenia potrzeb szkoleniowych wzrósłby z 25% do 47%. Warunkiem uzyskania tego wzrostu byłoby jednak ograniczenie liczby osób kierowanych na szkolenia zawodowe podstawowe oraz zwiększenia stanu etatowego Zakładu Ruchu Drogowego o pięć etatów.

W odpowiedzi, Dyrektor Biura Kadr i Szkolenia KGP podkreślił, że konieczne jest systemowe podejście do diagnozowanego problemu i podjęcie decyzji w przedmiocie zwiększenia stanu

¹⁰ Na II połowę 2013 r. nie zaplanowano kursów specjalistycznych w zakresie ruchu drogowego, w związku z brakiem miejsc kwaterunkowych, które w całości zarezerwowano na realizację zaplanowanych szkoleń zawodowych podstawowych.

etatowego Centrum Szkolenia Policji zostaje odłożone w czasie.

Ponadto w CSP opracowano kilkuletni plan szkolenia policjantów ruchu drogowego przewidziany do realizacji w latach 2013 – 2015, w którym przedstawiona została propozycja realizacji kursów specjalistycznych w zakresie ruchu drogowego (RD) w II połowie 2013 roku i w latach 2014 – 2015. W drugiej połowie 2013 r. na kursach specjalistycznych w zakresie ruchu drogowego (RD), zaproponowano przeszkolenie dodatkowo 192 policjantów w ramach sześciu edycji kursów, co zwiększyłoby łączną liczbę policjantów przeszkolonych w tym zakresie w 2013 r. do 416. W porównaniu do liczby policjantów, którzy uczestniczyli w 2012 r. w kursach w zakresie ruchu drogowego (162 osoby), zanotowano by wzrost o 254 funkcjonariuszy (o 157%) przeszkolonych w zakresie ruchu drogowego. Realizacja wskazanych kursów byłaby uwarunkowana zmniejszoną liczbą słuchaczy na szkoleniach zawodowych podstawowych i innych kursach specjalistycznych. Ponadto zajęcia w Zakładzie Ruchu Drogowego w II półroczu 2013 r. realizowali by dodatkowo dwaj nauczyciele tzw. stowarzyszeni.

Na 2014 r. Centrum zaproponowało realizację 12 edycji kursów specjalistycznych w zakresie ruchu drogowego (RD), i przeszkolenie na nich 384 policjantów. Taką samą ilość edycji kursu i przeszkolenie 384 policjantów w zakresie RD zaproponowano również na rok 2015.

W przypadku zwiększenia stanu etatowego Zakładu Ruchu Drogowego o 5 osób, istniałaby możliwość zwiększenia liczby słuchaczy, na co trzecim kursie specjalistycznym w zakresie ruchu drogowego (RD) z 32 do 64 osób, co pozwoliłoby dodatkowo przeszkolić 128 policjantów rocznie.

Z powyższego wynika, że w latach 2013 – 2015 mogłoby zostać przeszkolonych w zakresie ruchu drogowego 1.440 policjantów.

Komenda Główna Policji odnosząc się do kilkuletniego planu szkolenia policjantów ruchu drogowego poinformowała, że realizacja zwiększonej liczby edycji kursu specjalistycznego w zakresie ruchu drogowego (RD) będzie możliwa po zakończeniu prac zespołu powołanego do opracowania zmian programu nauczania na kursie specjalistycznym w zakresie ruchu drogowego.

(dowód: akta kontroli str. 235 – 305)

1.6. Infrastruktura i sprzęt posiadany przez CSP, w szczególności Zakład Ruchu Drogowego, wykorzystywany do szkolenia policjantów pionu ruchu drogowego

Opis stanu
faktycznego

Baza szkoleniowa

Do realizacji szkoleń w ramach kursów specjalistycznych oraz szkoleń zawodowych podstawowych, prowadzonych przez Zakład Ruchu Drogowego, wykorzystywane są następujące obiekty usytuowane na terenie Centrum Szkolenia Policji:

- autodrom/motodrom,
- plac apelowy,
- „płyta poślizgowa”,
- stacja diagnostyczna,
- pomieszczenie motocyklistów,
- osiem sal dydaktycznych.

(dowód: akta kontroli str. 162, 198 – 207)

Pojazdy i sprzęt techniki policyjnej

W CSP przyjęto niższy, niż wynikający z zarządzenia Komendanta Głównego Policji¹¹, normatyw m. in. samochodów oznakowanych A (3 zamiast 11, w tym 2 na wyposażeniu pionu ruchu drogowego), samochodów nieoznakowanych A (36 zamiast 45, w tym 12 na

¹¹ Zarządzenie Nr 118 Komendanta Głównego Policji z dnia 10 lutego 2006 r. w sprawie norm wyposażenia jednostek i komórek organizacyjnych Policji oraz policjantów w sprzęt transportowy (Dz. Urz. KGPNr 8, poz. 42 ze zm.).

wyposażeniu pionu ruchu drogowego), furgonów nieoznakowanych (12 zamiast 22, w tym 2 na wyposażeniu pionu ruchu drogowego) oraz motocykli (37 zamiast 60, wszystkie na wyposażeniu ruchu drogowego), natomiast wyższa była liczba samochodów nieoznakowanych B (5 zamiast 3, wszystkie na wyposażeniu pionu ruchu drogowego). Normatyw dotyczący furgonu ETDiE przyjęty przez CSP był zgodny z normatywem wynikającym z zarządzenia i przewidywał jeden taki pojazd, który był na wyposażeniu pionu ruchu drogowego.

Ponadto Centrum dysponowało 8 furgonami oznakowanymi, 3 autobusami i 2 samochodami ciężarowymi, wykorzystywanymi do zajęć programowych, które nie były ujęte w normatywach wynikających z zarządzenia.

W roku 2012 wszystkie pojazdy będące na wyposażeniu ZRD były sprawne i wykorzystywane do zajęć dydaktycznych, natomiast na 30 czerwca 2013 r. niesprawne były trzy samochody nieoznakowane A.

W odniesieniu do wyposażenia CSP w sprzęt techniki policyjnej, teleinformatyczny i telekomunikacyjny, normatyw wynikający z zarządzenia przyjęty jest tylko dla zestawów podkaskowych (25 i tyle było na wyposażeniu) oraz mobilny terminal noszony (21 i tyle było na wyposażeniu).

Zakład Ruchu Drogowego dysponował ponadto sprzętem nieobjętym normatywem m.in:

- wideorejestратор wykroczeń – 5 szt.,
- kolczatka drogowa – 2 szt.,
- przenośne urządzenie do badania zawartości alkoholu w wydychanym powietrzu – 9 szt.,
- stacjonarne urządzenie do badania zawartości alkoholu w wydychanym powietrzu – 1 szt.,
- narkotest jednorazowy – 290 szt.,
- narkotest elektroniczny stacjonarno-przenośny – 1 szt.,
- radarowy miernik prędkości – 9 szt.,
- laserowy miernik prędkości – 1 szt.

W roku 2012 i pierwszej połowie roku 2013 sprzęt techniki policyjnej, teleinformatyczny i telekomunikacyjny będący na wyposażeniu pionu ruchu drogowego był sprawny.

Ponadto Funkcjonariusze Zakładu Ruchu Drogowego wykorzystywali do szkolenia pojazdy i sprzęt nieujęty w normach należności, który był w ich bieżącym użytkowaniu lub udostępniany według potrzeb do realizacji zajęć programowych.

(dowód: akta kontroli str. 163 – 173, 591 – 602)

1.7. Potencjał szkoleniowy CSP (ZRD)

Opis stanu
faktycznego

Centrum Szkolenia Policji w Legionowie w 2012 r. dysponowało 497 miejscami szkoleniowo-kwaterunkowymi¹² w okresie od 01.01.2012 r. do 14.05.2012 r. oraz 1121 miejscami w okresie od 16.07.2012 r. do dnia zakończenia kontroli.

W okresie 15.05-15.07.2012 r., na czas trwania Turnieju Finałowego ME w piłce nożnej UEFA EURO 2012, baza szkoleniowa była wyłączona, w związku, z czym nie były realizowane kursy specjalistyczne oraz szkolenia zawodowe podstawowe.

Średnioroczna liczba wykorzystanych miejsc w bazie szkoleniowo/kwaterunkowej w Legionowie w 2012 r. wyniosła 723 (86,4%), w tym:

- szkolenia zawodowe podstawowe – 75,3%,
- kursy specjalistyczne i inne przedsięwzięcia w ramach doskonalenia centralnego 11,1% (w tym na kurs z zakresu ruchu drogowego RD – 6,27%).

Średnioroczna liczba wykorzystanych miejsc w bazie szkoleniowo/kwaterunkowej

¹² Baza szkoleniowo-kwaterunkowa – liczba miejsc umożliwiająca jednoczesne zakwaterowanie, wyżywienie i przeprowadzenie szkolenia w danym okresie.

w Legionowie w pierwszym półroczu 2013 r. wyniosła 972,5 (86,8%), w tym:

- szkolenia zawodowe podstawowe – 68,2%,
- kursy specjalistyczne w ramach doskonalenia centralnego 18,6% (w tym na kurs z zakresu ruchu drogowego RD – 8,8%).

(dowód: akta kontroli str. 174 – 178)

1.8. Programy szkolenia w zakresie ruchu drogowego

Opis stanu
faktycznego

Programy szkolenia specjalistycznego w zakresie ruchu drogowego RD obowiązujące w okresie ostatnich 10 lat powierzone były do realizacji przez Centrum Szkolenia Policji w Legionowie poniższymi decyzjami Komendanta Głównego Policji:

- Decyzja nr 192 A z dnia 29 sierpnia 2000 r. w sprawie programu szkolenia specjalistycznego policjantów ruchu drogowego¹³,
- Decyzja nr 138 z dnia 10 marca 2006 r. w sprawie wprowadzenia programu kursu specjalizacyjnego z zakresu ruchu drogowego¹⁴,
- Decyzja nr 873 z dnia 5 grudnia 2007 r. w sprawie programu kursu specjalistycznego w zakresie ruchu drogowego¹⁵ – liczba godzin przewidzianych na realizację tego kursu wynosiła 466, z czego ZRD realizował 342 godziny (73,4%).

Z dniem 4 grudnia 2008 r., na mocy decyzji nr 750 KGP zmieniającej ww. decyzję nr 873¹⁶, zwiększono liczbę godzin przeznaczoną na realizację kursu do 480 (o 14 godzin), zmniejszono natomiast liczbę godzin przewidzianą do realizacji przez ZRD do 322 (o 20 godzin).

Z dniem 21 października 2010 r., na mocy decyzji nr 310 KGP zmieniającej ww. decyzję nr 873¹⁷, dokonano zmiany miejsca realizacji zajęć praktycznych z zakresu wyprowadzania pojazdu z poślizgu.

Program ten, po powyższych zmianach, był programem obowiązującym w okresie objętym kontrolą.

W skład zespołów opracowujących poszczególne programy wchodził eksperci Wydziału Programowo-Metodycznego Biura Kadr i Szkolenia KGP, Wydziału Nadzoru i Koordynacji Biura Ruchu Drogowego KGP oraz Zakładu Ruchu Drogowego CSP w Legionowie.

(dowód: akta kontroli str. 179 – 184)

1.9. Struktura programów szkolenia w zakresie ruchu drogowego

Opis stanu
faktycznego

Szkolenie zawodowe podstawowe, prowadzone było na podstawie programu wprowadzonego decyzją nr 697 Komendanta Głównego Policji z 28 grudnia 2005 r. w sprawie wprowadzenia programu szkolenia zawodowego podstawowego¹⁸.

Według powyższego programu zagadnienia z zakresu ruchu drogowego realizowane były w ramach jednostki modułowej JM05 – Podejmowanie działań wobec uczestników ruchu drogowego. Na ogólną liczbę 992 godzin dydaktycznych realizowanych w ramach szkolenia, zagadnienia z zakresu ruchu drogowego stanowiły 61 godzin (6,1%) i obejmowały następujące zagadnienia:

- kontrola uczestników ruchu drogowego – 17 godzin (27,9%),
- podstawy ruchu drogowego – 13 godzin (21,3%),
- wykonywanie podstawowych czynności na miejscu zdarzenia drogowego – 13 godzin (21,3%),
- pełnienie służby na drogach – 10 godzin (16,4%),
- zatrzymywanie dokumentów, usuwanie i przemieszczanie pojazdów oraz blokowanie kół – 8 godzin (13,1%).

¹³ Dz. Urz. KGP Nr 7, poz. 80 ze zm.

¹⁴ Dz. Urz. KGP Nr 6, poz. 33.

¹⁵ Dz. Urz. KGP Nr 23, poz. 186 ze zm.

¹⁶ Dz. Urz. KGP Nr 19, poz. 115.

¹⁷ Dz. Urz. KGP Nr 11, poz. 67.

¹⁸ Dz. Urz. KGP Nr 1, poz. 4 ze zm.

Obowiązujący, w okresie objętym kontrolą, Program Kursu Specjalistycznego w Zakresie Ruchu Drogowego, ustalony ww. decyzją nr 310 Komendanta Głównego Policji, składał się z 15 bloków tematycznych. Do jego realizacji przewidziano 477 godzin lekcyjnych¹⁹ w ciągu 60 dni. Program obejmował następujące zagadnienia:

- merytoryczne, realizowane przez ZRD (322 godziny, 68%):
 - kontrola stanu technicznego pojazdów - 78 godzin (16%),
 - kontrola transportu drogowego - 67 godzin (14%),
 - kierowanie ruchem drogowym - 49 godzin (10%),
 - doskonalenie techniki jazdy samochodem osobowym - 46 godzin (10%),
 - podstawowe przepisy ruchu drogowego - 44 godziny (9%),
 - pomiar prędkości i rejestracja zachowań uczestników ruchu drogowego - 23 godziny (4,8%),
 - pełnienie służby na drogach - 15 godzin (3,1%);
- merytoryczne, realizowane przez inne komórki dydaktyczne Centrum (155 godzin, 32%):
 - kryminalistyczne czynności na miejscu wypadku drogowego - 43 godziny (9%),
 - posługiwanie się bronią palną w wybranych sytuacjach - 30 godzin (6%),
 - wykroczenia przeciwko bezpieczeństwu i porządkowi w komunikacji - 21 godzin (4%),
 - doskonalenie umiejętności w zakresie udzielania pierwszej pomocy - 20 godzin (4,2%),
 - rozwijanie sprawności fizycznej i posługiwanie się wybranymi środkami przymusu bezpośredniego - 12 godzin (2,5%),
 - kontakty ze społeczeństwem
 - podstawowe informacje z zakresu postępowania administracyjnego - 11 godzin (2,3%),
 - wybrane zagadnienia z informatyki policyjnej - 6 godzin (1,3%).

(dowód: akta kontroli str. 185 – 189)

Ręczne mierniki prędkości

Obowiązujący program kursu specjalistycznego w zakresie ruchu drogowego RD, realizowany przez Centrum, przewidywał zajęcia z zakresu pomiaru prędkości ręcznymi miernikami prędkości. Realizację tych zajęć przewidziano w dwóch blokach tematycznych:

1. Temat nr 2: pełnienie służby na drogach.
 - Zagadnienie nr 3 – sposoby pełnienia służby na drogach przez policjantów.
2. Temat nr 10: pomiar prędkości i rejestracja zachowań uczestników ruchu drogowego.
 - Zagadnienie nr 1 – podstawy prawne stosowania radarowych mierników prędkości i wideorejestratorów wykroczeń oraz ich charakterystyka.
 - Zagadnienie nr 2 – taktyka pracy z ręcznymi miernikami prędkości.

Z ogólnej liczby 477 godzin lekcyjnych kursu specjalistycznego w zakresie ruchu drogowego, na realizację zagadnień związanych z pomiarem prędkości ręcznymi miernikami prędkości, przewidziano 12 godzin (2,5%), z czego 4 godziny zajęć teoretycznych i 8 godzin zajęć praktycznych.

Zakład Ruchu Drogowego CSP dysponował 9 urządzeniami do pomiaru prędkości, które wykorzystywane były w procesie dydaktycznym:

- radarowy miernik prędkości RAPID-1A - 4 szt.,
- radarowy miernik prędkości ISKRA 1 - 3 szt.,
- laserowe mierniki prędkości ULTRALYTE LTI 20-20 100 LR - 2 szt.

Obowiązujący program szkolenia zawodowego podstawowego policjantów, realizowany przez Centrum, nie przewidywał szkolenia w zakresie dokonywania pomiaru prędkości pojazdów

¹⁹ 3 godziny z 480 przewidziano na zagadnienia organizacyjne związane z rozpoczęciem i zakończeniem kursu.

ręcznymi miernikami prędkości.

(dowód: akta kontroli str. 604)

Ustalone
nieprawidłowości

W kontrolowanej działalności stwierdzono, że wbrew postanowieniom Regulaminu, Zakład Ruchu Drogowego Centrum Szkolenia Policji:

- nie prowadził działalności badawczej, w tym badań naukowych bądź prac rozwojowych dotyczących genezy wypadków drogowych, sposobów przeciwdziałania im, bezpiecznej infrastruktury drogowej i prawidłowej organizacji ruchu drogowego;
- nie prowadził badań w zakresie sposobu (taktyki) wykonywania zadań przez policjantów ruchu drogowego.

Opis stanu faktycznego

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, mimo stwierdzonych nieprawidłowości, działalność kontrolowanej jednostki w zakresie przygotowania koncepcyjnego, organizacyjno-kadrowego i technicznego Centrum do wsparcia działań Policji na rzecz bezpieczeństwa w ruchu drogowym.

2. Realizacja przez Centrum Szkolenia Policji zadań w zakresie wsparcia działań Policji na rzecz bezpieczeństwa w ruchu drogowym

2.1. Planowanie szkolenia policjantów ruchu drogowego

Opis stanu
faktycznego

Zadania Centrum Szkolenia Policji w zakresie warunków odbywania szkolenia zawodowego podstawowego oraz doskonalenia zawodowego centralnego regulowane są przepisami rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji w sprawie szczegółowych warunków odbywania szkoleń zawodowych oraz doskonalenia zawodowego w Policji.

Zgodnie z przepisami cytowanego rozporządzenia szkolenia i doskonalenia zawodowe prowadzi się na podstawie rocznego planu szkoleń oraz rocznego planu doskonalenia centralnego jednostki szkoleniowej, sporządzonych w uzgodnieniu z kierownikiem komórki organizacyjnej właściwej w sprawach szkolenia KGP. Roczny plan szkoleń oraz doskonalenia centralnego sporządza Komendant Centrum Szkolenia Policji z uwzględnieniem, przekazanych przez kierownika komórki organizacyjnej właściwej w sprawach szkolenia KGP, zsumowanych potrzeb szkoleniowych oraz możliwości jednostki szkoleniowej w zakresie organizowania i prowadzenia szkoleń i doskonań zawodowych.

W Centrum Szkolenia Policji plany szkoleń/doskonalenia centralnego opracowuje Wydział Metodyki i Organizacji Szkolenia. Przy przygotowywaniu projektu planu szkolenia Wydział dokonuje uzgodnień z komórkami organizacyjnymi Centrum Szkolenia Policji w Legionowie w zakresie ich możliwości organizacyjnych i kadrowych, co do liczby edycji poszczególnych kursów, terminów ich realizacji, liczby grup szkoleniowych oraz w zakresie dostępności obiektów koniecznych do realizacji zajęć z zakresu ruchu drogowego, przy uwzględnieniu dostępnych miejsc w bazie szkoleniowej i kwaterunkowej.

W kontrolowanym okresie sporządzono Plany szkoleń przewidzianych do realizacji w Centrum Szkolenia Policji w Legionowie, odpowiednio na lata 2012 oraz 2013, oraz Plan doskonalenia centralnego przewidywanego do realizacji w Centrum Szkolenia Policji w Legionowie odpowiednio na lata 2012 oraz 2013.

W przedmiotowych planach wskazano nazwy szkoleń lub kursów, ich symbole, czas trwania, liczebność grup szkoleniowych oraz uwagi istotne z punktu widzenia procesu planistycznego.

W Planie doskonalenia centralnego na rok 2012, do realizacji przez Zakład Ruchu Drogowego zaplanowano 18 edycji kursów specjalistycznych dla 394 funkcjonariuszy ruchu drogowego,

w tym 3 edycje kursu specjalistycznego w zakresie RD dla 162 policjantów (41% ogółu uczestników).

Pozostałe zaplanowane na ten okres edycje kursów specjalistycznych przedstawiały się następująco:

- 5 edycji kursu w zakresie kontroli tachografów cyfrowych (T) – 100 uczestników,
- 4 edycje kursu dla policjantów ruchu drogowego w zakresie kierowania motocyklem szosowym (TJMS) – 60 uczestników,
- 3 edycje kursu w zakresie doskonalenia techniki kierowania samochodem osobowym (TJS) – 36 uczestników,
- 3 edycje kursu w zakresie obsługi wideorejestratorów wykroczeń (VR) – 36 uczestników.

Na pierwsze półrocze 2013 r., zgodnie z planem doskonalenia centralnego w Centrum Szkolenia Policji w Legionowie w 2013 roku, zaplanowano 30 edycji kursów specjalistycznych, realizowanych przez Zakład Ruchu Drogowego, dla 651 funkcjonariuszy ruchu drogowego w tym 5 edycji kursu specjalistycznego w zakresie ruchu drogowego RD (16,7%) dla 224 policjantów (34,4% ogółu uczestników).

Pozostałe zaplanowane na ten okres edycje kursów specjalistycznych dla policjantów ruchu drogowego przedstawiały się następująco:

- 2 edycje kursu w zakresie doskonalenia techniki kierowania samochodem (TJS) - 24 uczestników,
- 3 edycje kursu w zakresie kierowania motocyklem szosowym (TJMS) - 45 uczestników,
- 6 edycji kursu w zakresie obsługi wideorejestratorów wykroczeń (VR) - 90 uczestników,
- 11 edycji kursu w zakresie kontroli tachografów cyfrowych (T) - 220 uczestników,
- 3 edycje kursu w zakresie czynności na miejscu zdarzenia drogowego (RWD) - 48 uczestników.

(dowód: akta kontroli str. 190 – 192)

2.2. Realizacja szkolenia policjantów ruchu drogowego

*Opis stanu
faktycznego*

Spośród 18 kursów zaplanowanych na rok 2012, wszystkie zostały zrealizowane. Uczestniczyło w nich 383 funkcjonariuszy, co oznacza wykorzystanie limitu miejsc w 97%. Niewykorzystanie zaplanowanych miejsc leżało po stronie kursantów i spowodowane było:

- w 5 przypadkach - zwolnieniami lekarskimi,
- w 2 przypadkach - sprawami rodzinnymi,
- w 1 przypadku - awarią samochodu podczas podróży na kurs.

A ponadto 3 osoby nie zgłosiły się na kurs bez podania przyczyny.

W przypadku kursu specjalistycznego w zakresie RD spośród zaplanowanych 162 miejsc wszystkie zostały wykorzystane.

W I półroczu 2013 r. zrealizowano 25 kursów, w których uczestniczyło 558 funkcjonariuszy spośród 565 zaplanowanych w tym okresie do przeszkolenia, co stanowiło 99% ogółu miejsc. Niewykorzystanie 7 miejsc spowodowane było, podobnie jak w roku 2012, w większości przypadków zwolnieniami lekarskimi niedoszlých kursantów. Pozostałe 5 edycji kursów RD dla 86 policjantów rozpoczęło się w połowie czerwca 2013 r.

W przypadku kursu specjalistycznego w zakresie RD spośród zaplanowanych 5 edycji, wszystkie zostały zrealizowane i wykorzystano wszystkie planowane miejsca.

W roku 2012 ZRD zrealizował 18 edycji kursów specjalistycznych, natomiast w pierwszej połowie 2013 r. – 30 edycji. W 3 edycjach kursu specjalistycznych w zakresie ruchu drogowego w 2012 r. uczestniczyło 162 policjantów co stanowiło 72,4 % uczestników, zrealizowanych w pierwszym półroczu 2013 roku 5 edycji kursu w zakresie ruchu drogowego – 224 uczestników.

Mniejsza ilość kursów specjalistycznych w 2012 r. w porównaniu do pierwszego półrocza 2013 r. spowodowana była planowym wyłączeniem bazy szkoleniowej i kwaterunkowej w Legionowie w okresie maj - lipiec 2012 r. na czas trwania Turnieju Finałowego ME w piłce nożnej EURO 2012.

(dowód: akta kontroli str. 193 – 196)

Wyniki szkolenia zawodowego podstawowego

Zgodnie z programem szkolenia absolwent szkolenia zawodowego podstawowego po uzyskaniu oceny pozytywnej z egzaminu końcowego otrzymuje świadectwo z wpisaniem ogólnym wynikiem nauki i oceną z egzaminu końcowego.

W 2012 roku do egzaminu końcowego, w ramach szkolenia podstawowego zawodowego, przystąpiło 501 słuchaczy. Egzamin zdali wszyscy, przy czym z wynikiem celującym egzamin końcowy zdało 20 osób (4%), bardzo dobrym - 393 (78,4%), dobrym - 80 (16%), dostatecznym - 7 osób (1,4%), 1 słuchacz (0,2%) uzyskał ocenę dopuszczającą.

W 2013 r. do egzaminu końcowego, w ramach szkolenia podstawowego zawodowego, przystąpiło 1.274 słuchaczy. Z wynikiem celującym egzamin końcowy zdały 264 osoby (20,7%), bardzo dobrym - 810 (63,6%), dobrym - 149 (11,7%), dostatecznym - 41 (3,2%), ocenę dopuszczającą uzyskały 4 osoby (0,3%), natomiast 6 słuchaczy (0,5%) nie zdało egzaminu końcowego.

(dowód: akta kontroli str. 313)

Wyniki kursów specjalistycznych w zakresie ruchu drogowego

Zgodnie z programem szkolenia absolwent kursu specjalistycznego w zakresie ruchu drogowego (RD) otrzymuje świadectwo ukończenia kursu specjalistycznego z wpisaniem ogólnym wynikiem nauki.

W 2012 r. kurs w zakresie ruchu drogowego ukończyło 193 funkcjonariuszy, w tym 92 uczestników kursu rozpoczętego w listopadzie i grudniu 2011 r. Nikomu nie udało się uzyskać na świadectwie ukończenia oceny celującej ani bardzo dobrej. Ocenę ogólną dobrą uzyskało 177 słuchaczy (92,7%), ocenę dostateczną 14 słuchaczy (7,3%), nikt nie otrzymał oceny dopuszczającej. W listopadowej edycji kursu 2011 r. uczestniczyło 2 funkcjonariuszy Biura Ochrony Rządu, którzy otrzymali zaświadczenie ukończenia ww. kursu bez oceny.

W pierwszym półroczu 2013 r. kurs w zakresie ruchu drogowego ukończyło 288 funkcjonariuszy, w tym 64 uczestników kursu rozpoczętego w październiku 2012 r. Nikomu nie udało się uzyskać na świadectwie ukończenia oceny celującej ani bardzo dobrej. Ocenę ogólną dobrą uzyskało 259 słuchaczy (90,6%), ocenę dostateczną 27 słuchaczy (9,4%), nikt nie otrzymał oceny dopuszczającej. W pierwszej edycji kursu w 2013 r. uczestniczyło 2 funkcjonariuszy Biura Ochrony Rządu, którzy otrzymali zaświadczenie ukończenia ww. kursu bez oceny.

(dowód: akta kontroli str. 605)

Relegowanie słuchaczy

W trakcie szkolenia zawodowego podstawowego w latach 2012 – 2013 pierwsza połowa, doszło do relegowania łącznie 62 uczestników tych szkoleń. W 10 przypadkach usunięcie osób spowodowane było nie zdaniem zaliczenia komisijnego przewidzianego w programie szkolenia, 36 ze względu na długotrwałą chorobę, 2 uczestników usunięto w związku z przewinieniami dyscyplinarnymi, a 13 osób złożyło raporty o zwolnienie ze szkolenia.

W okresie objętym kontrolą relegowano łącznie 10 policjantów uczestniczących w kursach specjalistycznych. W 7 przypadkach zwolnienie spowodowane było długotrwałą chorobą, wobec 2 funkcjonariuszy wydano rozkazy personalne w jednostkach macierzystych o zwieszeniu policjantów w czynnościach służbowych, 1 osoba zwolniona w związku z uczestniczeniem w zajęciach dydaktycznych po spożyciu alkoholu.

(dowód: akta kontroli str. 314 – 316)

Szkolenia w zakresie Systemu Ewidencji Wypadków i Kolizji (SEWiK)

Do prowadzenia szkoleń w zakresie Systemu Ewidencji Wypadków i Kolizji (SEWiK), Policja dysponuje specjalistyczną aplikacją szkolną SEWiK pozwalającą na prowadzenie wszechstronnych ćwiczeń praktycznych. Centrum Szkolenia Policji w Legionowie wyposażone

jest w 125 stanowisk komputerowych, których parametry umożliwiają jej uruchomienie, jednak wykorzystanie tego potencjału podczas nauki rejestracji kart zdarzenia drogowego (zwanych dalej: kartami) było niedostateczne.

W czasie przeprowadzonych w dniu 28 czerwca 2013 r. oględzin nie stwierdzono w szkolnej wersji SEWiK żadnego zapisu, który odpowiadałby jakiegokolwiek karcie zdarzenia drogowego zarejestrowanej w ciągu poprzednich dwóch lat, podczas zajęć praktycznych prowadzonych w Centrum. Kontrolerzy stwierdzili ponadto, że nie było również możliwe, aby brak takich kart w systemie był spowodowany ich każdorazowym usuwaniem po zakończonych zajęciach. Dowodzi tego ustalona w Biurze Informatyki i Łączności KGP liczba 96 aktywnych (obejmujących wprowadzanie, edycję i usuwanie) operacji na danych, jakie wszyscy użytkownicy szkolnej wersji SEWiK z terenu całego kraju, wykonali w ciągu tych dwu lat. Liczba ta nie odpowiadała oczekiwanej liczbie kart (289) jakie powinny były zostać w tym okresie zarejestrowane, podczas prowadzonych w CSP ćwiczeń praktycznych. Ustalono, że Centrum nie prowadziło ewidencji pozwalającej na zweryfikowanie, jakie karty i kiedy zarejestrowali słuchacze podczas zajęć.

Kontrolerzy ustalili, że dostępność słuchaczy do szkolnej wersji SEWiK była w Centrum ograniczona. W toku wspomnianych wyżej oględzin stwierdzono, że zalogowanie do szkolnej wersji SEWiK, po wybraniu, jako jednostki macierzystej „WA Centrum Szkolenia Policji Legionowo” było niemożliwe. Brak dostępu stwierdzili również wykładowcy CSP prowadzący zajęcia praktyczne ćwiczenia z rejestrowania kart zdarzenia drogowego.

Pomimo нефункционирования systemu, prowadzący zajęcia szkolili policjantów przy wykorzystaniu prezentacji multimedialnej, co pozwoliło na realizację założeń programowych szkolenia.

(dowód: akta kontroli str. 211 - 229, 321- 322)

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w zakresie realizacji wsparcia działań Policji na rzecz bezpieczeństwa w ruchu drogowym, w okresie objętym kontrolą. NIK zwraca jednocześnie uwagę, iż szkolenia praktyczne pozwalają na bardziej efektywne przygotowanie do obsługi aplikacji komputerowych.

3. System badania i oceniania przez Policję efektywności działań na rzecz bezpieczeństwa na drogach

3.1. Weryfikacja merytorycznej wartości programów szkolenia w zakresie ruchu drogowego

Opis stanu faktycznego

Sposób dokumentowania hospitacji zajęć dydaktycznych w Centrum Szkolenia Policji w Legionowie określony został w procedurze *ND-01 Planowanie i realizacja hospitacji oraz kontroli* i procedurze procesu *03 (ND) Nadzór nad procesem dydaktycznym* Systemu Zarządzania Jakością Centrum Szkolenia Policji oraz w decyzji nr 445 Komendanta Centrum Szkolenia Policji z dnia 11 grudnia 2012 r. w sprawie planowania i realizacji hospitacji i kontroli zajęć dydaktycznych.

Przed wejściem w życie powyższej decyzji, w Centrum funkcjonował System Zarządzania Jakością Centrum Szkolenia Policji. W ramach tego systemu oceniano funkcjonowanie procesu dydaktycznego za każde półrocze. Od 11 grudnia 2012 r. obowiązuje decyzja nr 445 Komendanta Centrum Szkolenia Policji w sprawie planowania i realizacji hospitacji i kontroli zajęć dydaktycznych, zgodnie z którą hospitację zajęć dydaktycznych przeprowadzano na podstawie Rocznego planu hospitacji zajęć dydaktycznych. Zgodnie z planem, każda komórka dydaktyczno-wychowawcza sporządzała w ciągu roku dwa sprawozdania z realizacji planu hospitacji i przeprowadzonych kontroli zajęć dydaktycznych za każde półrocze.

Hospitacja zajęć dydaktycznych stanowiła formę nadzoru nad procesem dydaktycznym

realizowanym w Centrum. Celem hospitacji było dokonanie analizy i oceny przebiegu zajęć dydaktycznych oraz sformułowanie wniosków i zaleceń dotyczących kolejnych zajęć dydaktycznych, a tym samym zapewnienie realizacji szkoleń zawodowych podstawowych i kursów specjalistycznych na wymaganym poziomie dydaktycznym.

Hospitacja kontrolno-oceniająca prowadzona była przez kierownika lub zastępcę kierownika komórki dydaktyczno-wychowawczej i polegała na obserwacji zajęć dydaktycznych ze szczególnym uwzględnieniem ich merytorycznego poziomu oraz dokonaniu oceny pracy nauczyciela.

Hospitacja doradczo-doskonająca polegała na obserwacji warsztatu pracy nauczyciela, a jej wynikiem było udzielenie wskazówek w zakresie doskonalenia kompetencji pedagogicznych nauczyciela. Hospitację doradczo-doskonającą realizowano również jako formę nadzoru w procesie adaptacji zawodowej.

Zgodnie ze Ścieżką rozwoju zawodowego nauczycieli pełniących służbę w Centrum Szkolenia Policji, wprowadzoną od 1 stycznia 2012 r. w stosunku do policjantów, którzy starają się o mianowanie na wyższe stanowisko służbowe, hospitacje kontrolno-oceniające prowadził Zastępca Komendanta Centrum ds. dydaktycznych.

W 2012 roku przeprowadzono łącznie 157 hospitacji kontrolno-oceniających zajęć dydaktycznych w komórkach dydaktyczno-wychowawczych Centrum oraz cztery hospitacje doradczo-doskonające. Jedną hospitację doradczo-doskonającą przeprowadziło Biuro Kadr i Szkolenia KGP. Ponadto nauczyciele policyjni Wydziału Metodyki i Organizacji Szkolenia przeprowadzili 362 kontrole zajęć dydaktycznych.

W pierwszym półroczu 2013 roku przeprowadzono 103 hospitacje kontrolno-oceniające zajęć dydaktycznych w komórkach dydaktyczno-wychowawczych Centrum oraz osiem hospitacji doradczo-doskonających. Ponadto nauczyciele policyjni Wydziału Metodyki i Organizacji Szkolenia przeprowadzili 226 kontrole zajęć dydaktycznych.

Przedmiotem hospitacji było w szczególności:

- przestrzeganie struktury zajęć,
- umiejętność wykorzystywania dostępnych środków dydaktycznych,
- motywowanie słuchaczy do zajęć,
- zapewnienie maksymalnej efektywności zajęć poprzez podanie przykładów z praktyki,
- zapewnienie wystarczającej liczby pomocy dydaktycznych w celu osiągnięcia celów kształcenia.

(dowód: akta kontroli str. 329 – 355)

3.2. Badanie jakości szkolenia policjantów w zakresie ruchu drogowego

Opis stanu
faktycznego

Centrum Szkolenia Policji, w ramach procedury *IZ-01 Badanie Satysfakcji Klienta* Systemu Zarządzania Jakością, prowadziło tzw. badania odłożone w czasie, które obejmowały absolwentów szkoleń i kursów oraz ich bezpośrednich przełożonych.

Celem badań, prowadzonych również w latach 2012 i 2013, było m.in. zwiększenie zadowolenia absolwentów szkoleń zrealizowanych przez Centrum i ich przełożonych, z jakości procesu dydaktycznego poprzez uzyskanie i analizę informacji o stopniu zadowolenia funkcjonariuszy z realizowanych szkoleń. Narzędziem tego badania była ankieta skierowana imiennie do wybranych absolwentów szkoleń oraz ich bezpośrednich przełożonych. Badania miały potwierdzić poziom wiedzy i umiejętności absolwentów przy wykonywaniu rzeczywistych zadań, w związku z tym odbywały się po pół roku od dnia zakończenia szkolenia. Wyniki badań ankietowych były opracowywane dla całej grupy badanych, z wyszczególnieniem na absolwentów i ich przełożonych, w postaci odpowiedniego wskaźnika.

W 2012 r. badaniom odroczonym poddano 13 absolwentów kursów specjalistycznych z zakresu ruchu drogowego oraz 12 przełożonych tych policjantów. Stanowiło to 36%

wszystkich przebadanych absolwentów kursów specjalistycznych. Stopień przygotowania absolwentów do realizacji zadań na zajmowanym stanowisku, przełożeni ocenili na ocenę 3,8 (ocena średnia w pięciostopniowej skali), natomiast samoocena dokonana w tym zakresie przez absolwentów kształtowała się na poziomie 4,0.

(dowód: akta kontroli str. 534 – 590)

Działając na podstawie art. 29 ust. 1 pkt 2 lit. f ustawy o NIK, kontrolerzy zwrócili się do wszystkich naczelników wydziału ruchu drogowego (równorzędnych) komend wojewódzkich Policji o informacje nt. ich oceny poziomu przygotowania funkcjonariuszy do pełnienia służby na drogach, po odbyciu szkolenia zawodowego podstawowego przeprowadzonego przez CSP oraz kursu specjalistycznego w zakresie ruchu drogowego. Oceny należało dokonać w czterostopniowej skali 2 – 5, gdzie ocena 2 określała niedostateczne przygotowanie, ocena 5 - przygotowanie bardzo dobre.

W ramach badania szkolenia zawodowego podstawowego, otrzymano zwrótnie 82 ankiety. Średnie arytmetyczne ocen, jakie wystawili naczelnicy i policjanci WRD wykonujący czynności na drogach, były następujące:

- znajomość zasad ruchu drogowego – 3,87,
- umiejętność pełnienia służby na drogach – 3,71,
- wykonywanie czynności na miejscu zdarzenia drogowego – 3,50,
- kontrolę uczestników ruchu drogowego – 3,98,
- znajomość i umiejętność obsługi sprzętu techniki policyjnej (radiostacje, rejestratory prędkości, alkomaty itp.) – 4,01.

W ramach badania jakości kursów specjalistycznych w zakresie ruchu drogowego (RD), otrzymano zwrótnie 126 ankiet. Średnie ocen, za poszczególne zagadnienia, były następujące:

- pełnienie służby na drogach – 4,21,
- kontrola stanu technicznego pojazdów – 4,13,
- kontrola transportu drogowego – 3,56,
- pomiar prędkości i rejestracja zachowań uczestników ruchu drogowego – 4,34,
- kierowanie ruchem drogowym – 4,31.

Z powyższego wynika, że uczestnicy kursów organizowanych przez CSP w Legionowie w zakresie ruchu drogowego RD, dobrze oceniają ich realizację przez Centrum.

(dowód: akta kontroli str. 356 – 533)

*Uwagi dotyczące
badanej działalności*

W opinii NIK, przeprowadzenie badania odroczonego w 2012 r. na próbie 13 funkcjonariuszy, tj. 3,4% spośród 383, którzy ukończyli kursy specjalistyczne w zakresie ruchu drogowego, może nie być miarodajne dla oceny jakości szkolenia realizowanego przez Centrum.

Ogólna ocena

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w zakresie badania i oceniania efektywności działań Policji na rzecz bezpieczeństwa na drogach, w okresie objętym kontrolą.

IV. Uwagi i wnioski

*Wnioski
pokontrolne*

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, wnosi o podjęcie przez Pana Komendanta, działań zapewniających zaktywizowanie Centrum Szkolenia Policji, a w szczególności Zakładu Ruchu Drogowego, w zakresie działalności naukowo-badawczej dotyczącej bezpieczeństwa w ruchu drogowym i w zakresie sposobu (tatyki) wykonywania zadań przez policjantów ruchu drogowego.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach: jeden dla Pana Komendanta, drugi - do akt kontroli.

Prawo
zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK, przysługuje Panu Komendantowi prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Departamentu Porządku i Bezpieczeństwa Wewnętrznego Najwyższej Izby Kontroli.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK, proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Warszawa, dnia 25 października 2013 r.

Kontrolerzy:

Mariusz Perzyna
specjalista kontroli państwowej

Adam Zakrzewski
główny specjalista kontroli państwowej

Dyrektor
Departamentu Porządku
i Bezpieczeństwa Wewnętrznego
Najwyższej Izby Kontroli

Marek Bieńkowski
WICEDYREKTOR
Departament Porządku
i Bezpieczeństwa Wewnętrznego

Tomasz Sordyl

